

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [lv](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

francuski

Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki: [fr](#)

Swipe to change

Rodzaje zawodów prawniczych

Łotwa

Na tej stronie przedstawiono przegląd różnych zawodów prawniczych na Łotwie.

Prokuratorzy

Organizacja

Prokuratura Republiki Łotewskiej (Prokuratūra) to jednolity, scentralizowany organ wymiaru sprawiedliwości, zorganizowany na trzech szczeblach. Na jej czele stoi **Prokurator Generalny (ģenerālprokurors)**. Zadaniem prokuratury jest **reagowanie na naruszenia prawa i zapewnienie, aby sprawy dotyczące takich naruszeń były rozpoznawane** zgodnie z procedurą przewidzianą w przepisach prawa. Struktura hierarchiczna prokuratury przedstawia się następująco:

Urząd Prokuratora Generalnego (*ģenerālprokuratūra*);

urzędy prokuratury okręgowej (*tiesu apgabalu prokuratūras*);

urzędy prokuratury rejonowej/miejskiej (*rajonu vai republikas pilsētu prokuratūras*);

wyspecjalizowane jednostki prokuratury (*specializētās prokuratūras*).

W stosownych przypadkach Prokurator Generalny może utworzyć jednostkę prokuratury wyspecjalizowaną w określonej dziedzinie, mającą taki sam status jak prokuratura rejonowa lub okręgowa. Obecnie na Łotwie funkcjonuje **pięć wyspecjalizowanych jednostek prokuratury**:

wyspecjalizowana jednostka ds. przestępczości zorganizowanej i podobnych rodzajów przestępczości,

wyspecjalizowana jednostka ds. zagadnień wielosektorowych,

jednostka ds. transportu drogowego w Rydze,

jednostka ds. ścigania przestępstw finansowych i gospodarczych,

jednostka ds. ścigania przestępstw z zakresu nielegalnego obrotu narkotykami.

Urząd Prokuratora Generalnego może również nadzorować pracę organów publicznych, które nie pełnią funkcji prokuratorskich, ale w granicach swoich kompetencji pomagają w wykonywaniu pewnych zadań w postępowaniu karnym. Za tworzenie, reorganizację i likwidację tych organów odpowiada Prokurator Generalny. Decyduje on również o ich strukturze i obsadzie kadrowej w ramach środków przyznanych z budżetu państwa. Dotychczas utworzono tylko jeden taki organ, a mianowicie **Służbę ds. Zwalczania Prania Pieniędzy**.

Jednostki prokuratury stanowią część wymiaru sprawiedliwości. Oznacza to, że działają niezależnie od władzy ustawodawczej i wykonawczej. Chociaż Saeima (łotewski parlament), Rada Ministrów i Prezydent mogą wydać prokuraturze polecenie zbadania okoliczności faktycznych dotyczących naruszeń prawa i zwracać się o wyjaśnienia do Urzędu Prokuratury Generalnego, nie mogą jednak ingerować w czynności prokuratury służące wyjaśnieniu istotnego naruszenia prawa mającego znaczenie dla interesu państwa.

Prokuratorzy mogą zgłaszać zastrzeżenia do aktów prawnych przyjętych przez Radę Ministrów i organy publiczne, jeżeli naruszają one prawo. Prokurator Generalny oraz kierownicy wydziałów Urzędu Prokuratora Generalnego mogą uczestniczyć w posiedzeniach Rady Ministrów w celu przedstawienia swojej opinii na temat zagadnień przewidzianych w porządku obrad.

Rola i obowiązki

Zadania prokuratury w postępowaniu przygotowawczym określono w art. 2 [ustawy o prokuraturze](#).

Prokuratura:

nadzoruje czynności operacyjne organów ścigania i innych podmiotów;

organizuje i prowadzi postępowanie przygotowawcze oraz kieruje nim, a także udziela organom ścigania instrukcji dotyczących sposobu prowadzenia dochodzeń/śledztw w sprawach karnych;

wszczyna i prowadzi postępowanie karne;

chroni prawa i prawnie uzasadnione interesy jednostek i państwa;

w przypadkach określonych w przepisach prawa wnosi do sądu pismo wszczynające postępowanie lub wniosek o wszczęcie postępowania.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 [kodeksu postępowania karnego](#) do zadań prokuratora w postępowaniu karnym należy nadzór nad postępowaniem przygotowawczym, prowadzenie postępowania przygotowawczego, wnoszenie i popieranie oskarżeń, podtrzymywanie oskarżenia w imieniu państwa itd.

Prokuratorzy nadzorujący- (*uzraugošais prokurors*)

Prokurator nadzorujący nadzoruje przebieg śledztwa/dochodzenia w konkretnej sprawie karnej i może:

uchylać postanowienia kierującego postępowaniem (*procesa virzītāji*) lub członków grupy dochodzeniowo-śledczej;

zwrócić się do bezpośredniego zwierzchnika śledczego o zmianę kierującego postępowaniem lub zmianę obsady grupy dochodzeniowo-śledczej, jeżeli osoby te nie wykonują poleceń lub dopuszczają się naruszeń proceduralnych zagrażających przebiegowi postępowania karnego;

rozpatrywać skargi na czynności lub postanowienia kierujących postępowaniem bądź na czynności lub decyzje członków grupy dochodzeniowo-śledczej, na bezpośredniego przełożonego śledczego lub na osobę wykonującą czynności związane z postępowaniem;

podejmować decyzje o wszczęciu postępowania karnego lub przekazaniu sprawy innemu organowi dochodzeniowemu/śledczemu;

dokonać czynności procesowych osobiście, uprzednio powiadamiając o tym kierującego postępowaniem.

Kierujący postępowaniem (*procesa virzītājs*)

Prokurator nadzorujący (lub inny prokurator, na polecenie prokuratora przełożonego) może zostać kierującym postępowaniem (*procesa virzītājs*). Oznacza to przejęcie prowadzenia postępowania karnego oraz podejmowanie decyzji o wniesieniu oskarżenia. W wyjątkowych okolicznościach Prokurator Generalny, Wydział Prawa Karnego Urzędu Prokuratora Generalnego lub naczelny prokurator przy sądzie okręgowym może wyznaczyć prokuratora do kierowania postępowaniem na etapie dochodzenia/śledztwa.

Prokurator działający w charakterze kierującego postępowaniem może:

zawrzeć układ z oskarżonym dotyczący przyznania się do winy;

zadecydować o przekazaniu sprawy karnej do sądu;

przekazać sprawę do sądu do rozpoznania w postępowaniu szczególnym;

umorzyć postępowanie karne, jeżeli przemawiają za tym uzasadnione przesłanki prawne.

Kierujący postępowaniem może podjąć dowolną decyzję proceduralną i dokonać dowolnej czynności procesowej lub powierzyć dokonanie danych czynności członkowi grupy dochodzeniowo-śledczej lub osobie wykonującej czynności związane z postępowaniem.

Prokurator przełożony (*amatā augstāks prokurors*)

Zgodnie z procedurą przewidzianą w przepisach prawa prokurator przełożony kontroluje pełnienie przez prokuratorów powierzonych im funkcji; rozpoznaje on także skargi i zażalenia dotyczące postanowień i czynności prokuratora nadzorującego postępowanie/kierującego postępowaniem. Może to na przykład dotyczyć propozycji prokuratora nadrzędnego, by zmienić bezpośredniego przełożonego śledczego lub organ dochodzeniowy/śledczy, a także zbadania, czy postanowienie o umorzeniu jest zasadne i zgodne z prawem.

Prokurator przełożony może:

uchylać postanowienia śledczego, członka grupy dochodzeniowo-śledczej lub prokuratora niższego rangą;

powoływać lub zastępować prokuratora nadzorującego, prokuratora lub kierującego postępowaniem, jeżeli nie zagwarantowano prawidłowego przebiegu czynności z zakresu nadzoru lub ścigania, bądź przejąć osobistą odpowiedzialność za te zadania;

powołać grupę dochodzeniowo-śledczą, jeżeli z uwagi na nakład pracy zachodzi ryzyko, że postępowanie karne nie zostanie zakończone w rozsądnym czasie;

zwrócić się z wnioskiem o powołanie innego bezpośredniego przełożonego jako śledczego lub przekazać prowadzenie postępowania przygotowawczego innemu organowi dochodzeniowemu/śledczemu.

Prokurator może zostać włączony w skład **grupy dochodzeniowo-śledczej** na polecenie prokuratora przełożonego lub wykonać czynność lub czynności związane z postępowaniem na wniosek kierującego postępowaniem.

Sędziowie

Organizacja

Konstytucyjną podstawę regulującą ustrój sądownictwa stanowią art. 82–86 [konstytucji Republiki Łotewskiej](#) (Latvijas konstitūcija), zgodnie z którymi wymiar sprawiedliwości sprawują wyłącznie sądy. Sędziowie są niezawisli i podlegają wyłącznie ustawie. Ustrój sądownictwa reguluje [ustawa o władzy sądowniczej](#).

Zgodnie z łotewskim ustawodawstwem sędziowie są urzędnikami służby cywilnej.

Organy publiczne, organizacje społeczne i polityczne oraz inne osoby prawne i fizyczne mają obowiązek poszanowania i przestrzegania niezależności sądów oraz immunitetu sędziowskiego. Nikt nie ma prawa zwracać się do sędziego o przedstawienie informacji lub wyjaśnień dotyczących rozstrzygnięć zapadłych w konkretnej sprawie ani ingerować w wymiar sprawiedliwości w jakimkolwiek celu. Podczas sprawowania wymiaru sprawiedliwości sędziów chroni immunitet sędziowski. Urzędu sędziego nie można łączyć z przynależnością do jakiegokolwiek partii politycznej ani innej organizacji politycznej.

Rola i obowiązki

Zadaniem sędziów jest sprawowanie wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych, administracyjnych i karnych zgodnie z ustawą.

W sprawach cywilnych sędziowie rozstrzygają spory dotyczące ochrony praw (na gruncie prawa cywilnego, prawa pracy, prawa rodzinnego itp.) oraz prawnie uzasadnionych interesów osób fizycznych i prawnych.

W sprawach karnych sędziowie wysłuchują zarzutów przedstawionych oskarżonym i orzekają w kwestii ich zasadności. Mogą uniewinnić oskarżonych lub skazać osoby uznane za winne popełnienia przestępstwa na określonej karę.

W sprawach administracyjnych sędziowie sprawują kontrolę sądową legalności aktów organów władzy wykonawczej (aktów administracyjnych wydanych przez te organy lub konkretnych dokonanych przez nie czynności) oraz rozstrzygają spory wynikające z wszelkich stosunków uregulowanych w prawie publicznym. Sędziowie przedstawiają również wyjaśnienia co do praw i obowiązków prawnych osób fizycznych wynikających z prawa publicznego. W sprawach dotyczących wykroczeń administracyjnych sędziowie rozpoznają sprawy dotyczące popełnienia wykroczeń administracyjnych.

Do powinności sędziów należy wykonywanie ogółu obowiązków sędziów i obowiązków przypisanych sądom – przewidzianych w prawie procesowym.

Prawnicze bazy danych

Obecnie funkcjonuje specjalny portal dotyczący systemu sądownictwa, tj. [portal łotewskich sądów krajowych](#), aktualnie dostępny wyłącznie w języku łotewskim. Można tam znaleźć szczegółowe informacje o systemie sądownictwa na Łotwie, wykaz łotewskich sądów i sędziów, statystyki sądowe, zarys procedur stosowanych w poszczególnych rodzajach postępowań sądowych, opis ich podstawowych cech i różnic między nimi oraz informacje o sposobie wszczęcia postępowania przed organami sądowymi.

[Portal e-usług łotewskich sądów](#) zapewnia z kolei dostęp do zanonimizowanych orzeczeń sądowych, orzecznictwa, wokandy oraz innych informacji.

Wprowadzając w zakładce „Tiesvedības gaita” (status sprawy) sygnaturę akt lub oznaczenie wezwania do stawiennictwa, można uzyskać informacje o aktualnym statusie sprawy, jak również o tym, który sąd i w której instancji rozpoznaje daną sprawę, o terminie zbliżających się rozpraw, zapadłych orzeczeniach, wniesionych środkach zaskarżenia i wyniku postępowania sądowego.

Na stronie internetowej [Biura ds. Organizacji Sądów](#) publikuje się również [sprawozdania z pracy sądów](#).

Na stronie internetowej [Ministerstwa Sprawiedliwości Republiki Łotewskiej](#) publikuje się także informacje na temat bieżących [kwestii politycznych związanych z sądownictwem](#). Portal jest dostępny również w języku angielskim.

[Informacje w formie elektronicznej o Sądzie Najwyższym i jego działalności](#) znajdują się na stronie internetowej [Sądu Najwyższego](#) (Augstākā tiesa). Portal jest dostępny również w języku angielskim.

Adwokaci

Organizacja

Adwokaci to osoby prowadzące niezależną praktykę prawniczą, które udzielają pomocy prawnej, bronią prawnie uzasadnionych interesów osób fizycznych i reprezentują je w sądzie oraz w postępowaniu przygotowawczym, udzielają porad prawnych, sporządzają pisma procesowe oraz wykonują inne czynności prawne.

Adwokaci są funkcjonariuszami wymiaru sprawiedliwości, którzy występują przed dowolnym sądem lub organem prowadzącym postępowanie przygotowawcze w Republice Łotewskiej oraz zostali wybrani i umocowani przez strony sporu, pozwanych/oskarżonych lub inne zainteresowane strony (klientów); w niektórych sprawach przewidzianych w przepisach prawa może im zostać powierzone pełnienie pewnych zadań z urzędu przez prezesa sądu, kierującego organem prowadzącym postępowanie przygotowawcze lub Łotewską Radę Adwokatów Przysięgłych. Adwokaci świadczą również inne rodzaje pomocy prawnej zgodnie z procedurą przewidzianą w przepisach prawa <http://www.likumi.lv/doc.php?id=59283>.

Zawody adwokata na Łotwie mogą wykonywać następujące osoby:

obywatele Łotwy;

obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej, którzy uzyskali uprawnienia adwokackie w dowolnym państwie członkowskim Unii Europejskiej (adwokaci z państw członkowskich UE);

adwokaci zagraniczni (inni niż adwokaci z państw członkowskich UE), którzy mogą wykonywać zawód adwokata na Łotwie zgodnie z wiążącymi Łotwę umowami międzynarodowymi w sprawie pomocy prawnej.

Wszyscy adwokaci przysięgli praktykujący na Łotwie wykonują wolny zawód i są członkami Łotewskiej Izby Adwokatów Przysięgłych (Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija) – niezależnego krajowego samorządu zawodowego adwokatów przysięgłych. Organami Łotewskiej Izby Adwokatów Przysięgłych są: **Zgromadzenie Ogólne Adwokatów Przysięgłych (advokātu kopsapulce)**, **Łotewska Rada Adwokatów Przysięgłych (Latvijas Zvērinātu advokātu padome)**, **Komisja Rewizyjna (revīzijas komisija)** i **Komisja Dyscyplinarna (disciplinārlietu komisija)**.

Prawnicze bazy danych

Informacje o działalności **Łotewskiej Izby Adwokatów Przysięgłych** oraz **Łotewskiej Rady Adwokatów Przysięgłych**, o ustawach i rozporządzeniach, adwokatów i sędziach, w których praktykują (wraz z danymi kontaktowymi) oraz szczegółowe informacje na temat innych kwestii dotyczących **zawodu adwokata na Łotwie** można znaleźć na stronie internetowej [Łotewskiej Izby Adwokatów Przysięgłych](#).

Notariusze

Organizacja

Sprawy notarialne objęte nadzorem organów wymiaru sprawiedliwości powierza się notariuszom przysięgłym zgodnie z procedurą ustanowioną w [ustawie o notariacie](#). Notariusze przysięgli są funkcjonariuszami wymiaru sprawiedliwości; działają przy sądach okręgowych i wykonują obowiązki określone w ustawie. Podczas wykonywania powierzonych obowiązków notariusze przysięgli są traktowani na równi z urzędnikami państwowymi. Przy wykonywaniu czynności zawodowych notariusze przysięgli są finansowo niezależni; stawki ich wynagrodzenia określa [Rada Ministrów](#).

Zgodnie z [ustawą o notariacie](#) notariusze przysięgli są uprawnieni do:

sporządzania aktów notarialnych;

sporządzania poświadczeń notarialnych;

sprawowania pieczy nad środkami pieniężnymi, papierami wartościowymi i dokumentami;

sprawowania pieczy nad rzeczą będącą przedmiotem zobowiązania;

prowadzenia spraw spadkowych;

sporządzania projektów podziału majątku w przypadkach określonych w przepisach prawa;

prowadzenia postępowania rozwodowego (jeżeli oboje małżonkowie wyrazili na to zgodę w formie pisemnej i przy braku nierozstrzygniętych sporów);

wykonywania innych czynności przewidzianych w przepisach prawa.

Zgodnie z [ustawą o notariacie](#) notariusze przysięgli mogą również:

dopilnowywać wpisywania praw oraz zabezpieczeń praw do księgi wieczystej oraz dopilnowywać wpisywania praw, zabezpieczeń praw i innych danych szczegółowych do Państwowego Rejestru Nieruchomości i do rejestrów prowadzonych przez Rejestr Przedsiębiorstw;

uzyskiwać od instytucji publicznych, samorządowych i prywatnych oraz od urzędników i osób fizycznych upoważnienia, zaświadczenia i inne dokumenty potrzebne do zawarcia lub uwierzytelnienia aktów wymagających poświadczenia notarialnego;

sporządzać akty, umowy i inne dokumenty związane z działalnością notariusza przysięgłego, a także sporządzać odpisy i tłumaczenia;

świadczyć innego rodzaju pomoc prawną;

prowadzić mediację jako certyfikowany mediator zgodnie z przepisami i procedurami określonymi w [ustawie o mediacji](#).

Wszyscy łotewscy notariusze przysięgli są członkami Łotewskiej Izby Notariuszy Przysięgłych (**Latvijas Zvērinātu notāru kolēģija**) – niezależnego zrzeszenia zawodowego notariuszy przysięgłych. **Łotewska Rada Notariuszy Przysięgłych (Latvijas Zvērinātu notāru padome)** jest organem, który reprezentuje i nadzoruje notariuszy przysięgłych, oraz organem zarządczym i wykonawczym Łotewskiej Izby Notariuszy Przysięgłych. Wykonuje ona zadania określone w [art. 230 ustawy o notariacie](#).

Prawnicze bazy danych

Informacje o działalności i liczbie notariuszy przysięgłych, lokalizacji ich kancelarii oraz inne informacje o łotewskim notariacie znajdują się na oficjalnej stronie internetowej [łotewskiego notariatu](#).

Przysięgli komornicy sądowi

Organizacja

Przysięgli komornicy sądowi (Zvērināti tiesu izpildītāji) są funkcjonariuszami wymiaru sprawiedliwości. Działają przy sądach okręgowych. Wykonują orzeczenia sądu i decyzje innych organów oraz dokonują czynności przewidzianych w przepisach prawa.

Przysięgli komornicy sądowi wykonują wolny zawód, ale podczas wykonywania swoich obowiązków zawodowych są traktowani na równi z urzędnikami państwowymi. Podczas wykonywania swoich obowiązków przysięgli komornicy sądowi są niezależni i podlegają wyłącznie ustawie. Żądania i zarządzenia komorników przysięgłych wystosowywane w toku czynności zawodowych są wiążące dla wszystkich stron na terytorium całego kraju.

Przysięgli komornicy sądowi wykonują swoje czynności w okręgu sądu okręgowego, do którego są przypisani. Liczbę przysięgłych komorników sądowych, ich stanowiska, rewiry oraz granice tych rewirów ustala Rada Ministrów.

Wykonując swoje obowiązki, przysięgli komornicy sądowi stosują [kodeks postępowania cywilnego](#) oraz inne akty prawne, a także wykorzystują metodykę zatwierdzoną przez Łotewską Radę Przysięgłych Komorników Sądowych – organ reprezentujący i nadzorujący przysięgłych komorników sądowych na Łotwie – oraz zalecenia wynikające z orzecznictwa.

Prawnicze bazy danych

Informacje o lokalizacji kancelarii komorniczych, przepisach regulujących zawód przysięgłego komornika sądowego oraz o działalności Łotewskiej Rady Przysięgłych Komorników Sądowych można znaleźć na [stronie internetowej Łotewskiej Rady Przysięgłych Komorników Sądowych](#). Aktualnie portal jest dostępny wyłącznie w języku łotewskim.

Organizacje świadczące nieodpłatne usługi prawne

Na Łotwie nie prowadzi się spisu takich organizacji.

Linki

[Prokuratura](#)

[Służba ds. Zwalczenia Prania Pieniędzy](#)

[Portal łotewskich sądów krajowych](#)

[Biuro ds. Organizacji Sądów](#)

[Łotewska Rada Adwokatów Przysięgłych](#)

[Łotewski notariat](#)

[Strona internetowa Łotewskiej Rady Przysięgłych Komorników Sądowych](#)

[Ministerstwo Sprawiedliwości Republiki Łotewskiej](#)

Ostatnia aktualizacja: 27/05/2024

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.